

VOORSTEL AAN DE RAAD

Voorstel van: College van burgemeester en wethouders
Portefeuillehouder: Wethouder A.J.P.M. van Eert
Commissie: Bestuur en Leven

Documentnummer
668399

Zaaknummer
667002

Datum voorstel: 20 mei 2025

Onderwerp: Jaarstukken 2024 en begroting 2026 GGD Hart voor Brabant

Inleiding:

GGD Hart voor Brabant (hierna GGD) biedt de jaarstukken 2024, de wijziging begroting 2025 en begroting 2026 ter vaststelling aan. Uw Raad wordt gevraagd om de stukken vast te stellen.

De GGD is een gemeenschappelijke regeling (GR). De GGD voert wettelijk verplichte taken uit voor 19 gemeenten op het terrein van de publieke gezondheid en de jeugdgezondheid. Deze taken maken onderdeel uit van het basistakenpakket. De GGD beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid van de inwoners van Nederland en heeft een aantal wettelijke taken, beschreven in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Hieronder vallen jeugdgezondheidszorg (consultatiebureau en schoolarts), medische milieukunde, infectieziektebestrijding, gezondheids-monitoren en gezondheidsvoorlichting.

Naast de wettelijke taken voert iedere GGD ook aanvullende (plus)taken uit. Deze plustaken kopen we lokaal in en deze interventies zijn aanvullend aan het basispakket. Dat gebeurt omdat deze interventies extra nodig zijn en omdat we de interventies belangrijk vinden voor onze inwoners. Denk aan: Kansrijke Start, Stevig Ouderschap, Gezonde School, Kind naar Gezond Gewicht.

Het beleid is gebaseerd op de toekomstvisie van de GGD. Op basis hiervan en actuele ontwikkelingen geeft de GGD haar kadernota en de begroting vorm. Het beleidsplan 2024-2027 'Wij maken samen gezond gewoon' geeft hier verder vorm aan, 2026 is het derde jaar van de beleidscyclus.

Adoptieadvies

Voor de Gemeenschappelijk Regeling GGD is er geen vaste adoptiegemeente, deze rouleert. De gemeente Den Bosch heeft het adoptieadvies voor de begroting 2026 en jaarstukken 2024 geschreven. Het adoptieadvies is (deels) overgenomen in ons voorstel. (zie bijlage)

Eerdere besluitvorming

Via een zienswijze heeft de gemeenteraad invloed op het beleid en de financiële bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling. In februari 2025 heeft uw raad een positieve zienswijze uitgebracht op de Kaderbrief 2026 met een aantal aandachtspunten.

U stemde in met de kadernota 2026 en gaf GGD mee de gemeentelijke bijdrage van 2025 als uitgangspunt te nemen voor 2026 en terughoudend te zijn met ambities waaraan kosten verbonden zijn en de gemeentelijke bijdrage gelijk te houden aan 2025. Uw aandachtspunt over het aanhouden van de 0-lijn is niet gehonoreerd.

De Kadernota 2026 "Wij maken samen gezond gewoon" was de eerste stap naar de begroting van de GGD voor 2026. Vervolgens heeft het Algemeen Bestuur van de GGD op 26 maart de kadernota definitief vastgesteld en hiermee de basis voor voorliggende begroting 2026.

Jaarverslag 2024

Het jaarverslag 2024 betreft het eerste jaar van de nieuwe toekomstvisie en beleidsplan 'Wij maken samen gezond gewoon'. De GGD werkte hieraan samen met de GGD West-Brabant en andere partners om de publieke gezondheid te verbeteren. Er waren aanzienlijke financiële en personele uitdagingen, maar door maatregelen zoals een tijdelijke vacaturestop, werd een groot financieel tekort voorkomen.

Jaarrekening 2024

De jaarrekening sluit af met een positief resultaat van € 151.068. Het beleid is dat het resultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserve als deze daardoor onder het afgesproken maximum (5,2 miljoen) blijft. Het voorstel is daarom om het positieve resultaat toe te voegen aan de algemene reserve. De accountant is voornemens een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid af te geven, mits de jaarrekening ongewijzigd wordt goedgekeurd door het algemeen bestuur.

De gemeentelijke bijdrage voor Boekel bedroeg in 2024, overeenkomstig begroting:

	Gemeentelijke Bijdrage	Plustaken	Totaal
Gemeente Boekel	€ 519.207	€ 54.100	€ 573.307

In 2024 werd de GGD in toenemende mate geconfronteerd met inhoudelijke, personele en financiële uitdagingen voor de toekomst. Door de druk op de publieke gezondheid, inhoudelijke uitdagingen waar alle zorgorganisaties voor staan, gestegen salarislasten, schaarste op de arbeidsmarkt en de daarmee samenhangende uitdagingen, werd helder dat de GGD in beweging moest komen: een transitie naar een toekomstbestendige GGD. Vanuit de gemeenten is hiervoor een transitiebudget beschikbaar gesteld om de gewenste transitie in te zetten. In 2024 is inmiddels een ombuiging van € 700.000,- binnen de eigen begroting gerealiseerd, onder andere door een forse besparing op de overhead, taakherschikking en functiedifferentiatie en het versterken van de samenwerking met andere GGD's.

De besparingen lopen in de komende jaren verder op in 2025 naar € 1,0 miljoen en in 2026 naar € 1,7 miljoen waarmee GGD invulling geeft aan het transitieplan. De algemene reserve is er voor het opvangen van niet-voorzienbare tegenvallers. De algemene reserve is ultimo 2024 aangevuld tot de ondergrens van 1,5 miljoen. De vermogenspositie van de GGD is verbeterd in 2024, met een stijging in de solvabiliteitsratio (ultimo 2023: 18,5% en ultimo 2024: 28,9%) en een positieve structurele exploitatieruimte. Hiermee kunnen we concluderen dat de GGD aan haar financiële verplichtingen kan voldoen.

Begroting 2026

De GGD presenteert een sluitende concept begroting 2026. De GGD heeft een lage schuld en heeft naar verwachting geen leningen meer in 2026. Hiermee is de financiële positie goed te noemen. Het solvabiliteitspercentage is voldoende waaruit kan worden geconcludeerd dat de GGD aan zijn financiële verplichtingen kan voldoen. De structurele baten zijn groot genoeg om de structurele lasten te kunnen dekken.

Geadviseerd besluit

Het college van Burgemeester en Wethouders stelt de gemeenteraad voor het volgende te besluiten:

1. Een positieve zienswijze te geven op de begroting 2026 van de GGD .

Toelichting

- 1.1 *Preventie, het bevorderen en beschermen van de gezondheid zijn belangrijke taken van de GGD en sluiten aan bij ons Breed Maatschappelijk beleid (inclusief opdrachten vanuit het IZA en GALA)*

Doelstellingen van de GGD sluiten aan bij Preventievisie Goed Beter Boekel (GBB) 2024-2040. De ambities van de GGD richten zich op preventie en samenwerking met partners om gezondheid "gewoon te maken". Ook wij vinden preventie noodzakelijk om de opgaven waar we voor staan in

gezamenlijkheid aan te kunnen pakken. De GGD zet - net zoals wij dat doen in ons preventievisie GBB- in op een maatschappelijke aanpak. Dat houdt in dat de GGD actief in gesprek wil gaan met inwoners om te ontdekken hoe zij meer regie kunnen nemen over hun gezondheid, en er wordt samengewerkt met gemeenten en partners om gezondheidsdoelen te bereiken.

1.2 De zienswijzen van de deelnemende gemeenten over de Kaderbrief 2026 zijn deels verwerkt

De gemeenten gaven in hun zienswijzen aandachtspunten mee. We zien terug dat de punten zijn verwerkt: zoals een duidelijke verbinding met het transitieplan en beleidsplan, benadrukken van de noodzaak van dekking van nieuwe taken binnen de eigen begroting en het erkennen van het belang van innovatie en persoonlijk contact. Daarnaast wordt de samenwerking met GGD West-Brabant en gemeenten omschreven. De zienswijze om voor 2026 de nullijn te hanteren is niet verwerkt. De GGD ziet hiertoe onvoldoende mogelijkheden.

1.3 Het Algemeen Bestuur van de GGD stelt de begroting 2026 op 2 juli 2025 vast

De behandeling van dit raadsvoorstel vindt plaats op 3 juli 2025. Wij dienen na de behandeling van het raadsvoorstel in de commissie Bestuur en Leven op 19 juni 2025 de zienswijze van gemeente Boekel in zodat deze (onder voorbehoud van de besluitvorming 3 juli) mee kan worden genomen in de besluitvorming van het AB op 2 juli 2025. Zowel ambtelijk als bestuurlijk zullen wij erop aandringen dat de GGD in hun planning rekening gaan houden met de P&C-cyclus van onze gemeente.

1.4 De GGD heeft en geeft inzicht in de gezondheidseffecten van klimaatverandering die specifiek onze regio raken.

Het gaat hierbij om bijvoorbeeld hitte, droogte, beschikbaarheid van drinkwater, risico op infectieziekten en wateroverlast. Door kennis hierover te verspreiden en te adviseren over mogelijke interventies, draagt de GGD bij aan een duurzame, milieuvriendelijke toekomst.

Kanttekeningen

Gezondheid vormt de basis voor een goed en fijn leven. De GGD zet zich in om de gezondheid van inwoners te beschermen, te verbeteren en te bewaken. Zowel voor groepen (collectief) als voor individuen en zowel fysiek als online en digitaal. Ze hebben daarbij te maken met grote uitdagingen, niet iedereen heeft gelijke kansen op een goede gezondheid en een ongezonde leefstijl en leefomgeving zorgen voor meer ziektes. Tegelijkertijd vergrijsst de bevolking, is er minder (zorg)capaciteit en daalt de vaccinatieberedheid. Preventie is dé manier om deze gezondheidsuitdagingen aan te pakken.

Voor de uitvoering ervaren we financiële druk, omdat incidentele middelen mogelijk wegvallen (zoals IZA GALA, IZA SPUK).

Hogere kosten van de GGD hebben mogelijk gevolgen voor het afnemen van deplustaken. De omvang van deplustaken kan veranderen zonder dat de GGD de organisatie hierop tijdig kan aanpassen. Dit risico neemt door het Raviijnjaar 2026 toe. De kans wordt groter dat gemeenten scherpe keuzes moeten maken over de deplustaken die zij afnemen en heeft (tijdelijke) consequenties voor de formatie van de GGD.

Naast een efficiënte en doelmatige bedrijfsvoering probeert GGD in te spelen op financiële risico's door samenwerking te zoeken met GGD 's in Noord-Brabant, Limburg en Zeeland. In het bijzonder wordt samenwerking gezocht met West-Brabant.

De toezichthoudende rol van de GGD is uitgebreid met het toezicht op de Voorschoolse Educatie. Deze signaal gestuurde inspecties werden voorheen uitgevoerd door de onderwijsinspectie. In 2025 wordt duidelijk of deze taak bij de GGD 's belegd wordt en tegen welke financiering.

Financiën

De indexering à 2,57% is gebaseerd op de indexering van de gemeente Tilburg, zoals dat is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling. De gemeentelijke bijdrage in 2026 van € 46.01 per inwoner is inclusief indexering. Dat is € 1,15 hoger dan 2025. Het totale bedrag voor 2026 komt

hiermee voor onze gemeente op € 527.366,62 (berekend op het aantal inwoners per 01-01-2025 van 11.462)

In de huidige meerjarenraming staat de gemeentelijke bijdrage voor 2026 begroot op € 507.000. Dit bedrag is gebaseerd op de zienswijze zoals deze staat in het raadsbesluit van 7 januari 2025 (documentnummer 657868, zaaknummer 657851).

Dat is een verschil van (afgerond) € 20.300 met het geraamde bedrag. Deze meerkosten zijn reeds meegenomen in de voorjaarsnota 2025 (jaarschijf 2026).

Als uitgangspunt voor de begroting hanteert de GGD, volgens afspraak in GR, de geïndexeerde bijdrage 2025.

Omschrijving	2024	2025	2026
Gemeentelijke bijdrage basispakket	€ 42,59	€ 44,86	46.01
Aanpassingen contactschema RVP	PM	Pm	Pm
Indexering	4,74%	0%	2,57%
Overheveling SPUK-regelingen naar gemeente	Pm	Pm	Pm

Overheveling SPUK-regeling naar gemeenten

In het regeerakkoord is opgenomen dat specifieke uitkeringen naar het gemeentefonds gaan met een korting van 10%. Voor de GGD betreft dit onder andere specifieke uitkeringen voor seksuele gezondheid, middelen voor infectieziekte bestrijding en pandemische paraatheid. In de kadernota is opgenomen, dat als deze uitkeringen in 2026 daadwerkelijk worden overgeheveld naar het gemeentefonds (hierover is nog geen duidelijkheid gegeven door het rijk), de GGD dit zal vertalen naar de gemeentelijke bijdrage. Dit is in lijn met de wet gemeenschappelijke regelingen, waardoor dit voor de gezamenlijke gemeenten budgetneutraal verloopt en dus geen verhoging tot de bijdrage tot gevolg heeft.

Rijksvaccinatieprogramma (RVP)

In 2025 worden verschillende wijzigingen doorgevoerd in het schema van het Rijksvaccinatieprogramma waarvoor de GGD extra kosten moet maken. In het gemeentefonds wordt incidenteel eenmalig extra gestort in 2025 ter overbrugging van schommelingen in de implementatiejaren van deze schemawijzigingen. Het ministerie van VWS geeft aan dat in 2025 een bedrag wordt toegevoegd aan het Gemeentefonds voor de periode 2025 t/m 2029. Voor gemeenten verloopt dit hierdoor nagenoeg budgetneutraal.

Effecten BTW-BCF-VPB

- Niet van toepassing

Participatie

Focusgroep GGD 13 mei 2025

Er is afstemming geweest met de 19 regiogemeenten van de GGD Hart voor Brabant.

Alternatieven

Op basis van artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen heeft de gemeenteraad de mogelijkheid om via een zienswijze van het collegevoorstel af te wijken.

Communicatie/publicatie

Na behandeling van dit voorstel in de commissie Bestuur en Leven wordt een brief verzonden aan de GGD met de zienswijze, zodat deze bij definitieve vaststelling wordt kan worden meegewogen.

Uitvoering/Vervolg

De begroting 2026 wordt vervolgens door het Algemeen Bestuur van de GGD vastgesteld.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Boekel

De secretaris

De burgemeester

J.G. Marcic

C.J.M. van den Elsen

Bijlage(n)

1. Concept besluit
2. Bijlage 1 Ontwerpbegroting 2026 GGD HvB
3. Bijlage 2 Jaarstukken 2024 GGD HvB
4. Bijlage 3 Cijfers per gemeente 2024 GGD HvB
6. Bijlage 4 GR controle verklaring GGD HvB
7. Bijlage 5 Accountantsverklaring jaarstukken GGD HvB 2024 GGD HvB
8. Bijlage 6 Brief GGD HvB jaarstukken 2024 en ontwerpbegroting
9. Bijlage 7 Adoptievoorstel GR gemeenten GGD HvB